

گیاهان دارویی (herbal drugs) کاهنده اشتها از دیدگاه ابوعلی سینا و عقیلی

الهام پارسا^۱، روشنگر مکی نژاد^۲، محمود خدادوست^{۳*}، آرمین زارعیان^۴، مرتضی مجاهدی^۵

۱ و ۲- گروه طب سنتی دانشکده طب سنتی شهید بهشتی، دستیار طب سنتی.

۴- گروه پرستاری دانشکده ارتش، اپیدمیولوژیست، استادیار

۵- گروه طب سنتی دانشکده طب سنتی بابل، استادیار طب سنتی

چکیده

شیوع روزافزون چاقی و افزایش اشتها از معضلات جامعه امروزی است WHO تخمین زده اند که در سال ۲۰۱۵، ۲٫۳ میلیارد نفر و بیشتر از ۷۰۰ میلیون فرد بالغ در دنیا چاق هستند یا اضافه وزن دارند انسان برای ادامه زندگی، فعالیتهای روزانه و حتی متابولیسم غذا و تهیه انرژی نیاز به مواد غذایی دارد و در دریافت مواد غذایی اشتها نقش مهمی دارد اشتها سبب کنترل دریافت مواد غذایی می شود رژیم غذایی و ورزش همراه تغییرات رفتاری در کاهش وزن نقش مهمی دارند داروهای صنعتی کاهنده اشتها و وزن هم به عده ای از بیماران پیشنهاد می شود که قیمت بالا و عوارض جانبی قابل توجه همراه اثر بخشی محدود در درمان چاقی دارد با توجه به همه گیری ابتلا به چاقی و عدم رضایت از داروهای صنعتی این روزها مردم از داروهای گیاهی بیشتر از صنعتی استقبال می کنند طب سنتی و مکمل جهت انتخاب درمان جدید همیشه مورد توجه بوده است این طب سابقه طولانی دارد پرشین مدیسین یکی از سیستمهای طب سنتی است که پیشینه آن به هزاران سال پیش بر میگردد تعداد زیادی از کتابهای پزشکان ایرانی مثل قانون سالها در دانشگاههای غربی تدریس می شدند این مطالعه یک بررسی کیفی روی کتاب قانون و مخزن الادویه بوده است بخشهای مربوط به گیاهان دارویی از کتاب قانون ابن سینا و مخزن الادویه عقیلی بازخوانی شد و گیاهان دارویی کاهنده اشتها استخراج و بررسی گردید. زعفران داروی گیاهی است که هم در طب مدرن و هم در طب سنتی ایران کاهنده اشتها معرفی شده است طب مدرن اثرات کاهنده اشتهای زعفران را با اثر روی نوروترنسمیتری و هورمونی می داند طب سنتی معتقد است که زعفران عامل محرک اشتها و اشتها را از بین می برد در مورد بقله الحمقا و حبه الخضرا و انجیر و کنجد و کافور و شقاق و خروج و خشخاش که در کتب طب سنتی به تصریح کاهنده اشتها بوده اند در کتب و مقالات طب مدرن صحبتی از کاهش اشتهای آنها نشده است. طب مدرن کدو را با اثراتی که بر روی چربی می گذارد کاهنده وزن دانسته ولی صحبتی از اثرات آن بر روی اشتها نشده است. حبه الخضرا طبق نظر طب سنتی ایران بدلیل ایجاد ضعف در معده بی اشتهایی می دهد لذا جهت کاهش وزن توصیه نمی شود مطالعات بالینی بیشتر جهت اثبات اثرات کاهنده اشتها و کاهنده وزن بودن این داروهای گیاهی منطقی به نظر می رسد.

کلمات کلیدی: طب سنتی ایران، اشتها، کاهش وزن، قانون، مخزن الادویه